

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/37/2022
Identifikačné číslo spisu:	2108223925
Dátum vydania rozhodnutia:	21.06.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:2108223925.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobkyne Y. A., narodenej XX. P. XXXX, bytom M. J. XXXX/XX, F., zastúpenej URBAN GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Havlíčkova 16, Bratislava, IČO: 47 244 895, proti žalovanej ACHEMA a.s., so sídlom Pavlovce nad Uhom 984, IČO: 36 240 834, zastúpenej advokátskou kanceláriou In Medias Res, s.r.o., so sídlom Sladovnícka 13, Trnava, IČO: 36 863 351, o zaplatenie 79 686,28 eura s príslušenstvom, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 11. januára 2022 č. k. 31CoZm/5/2021-949, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Trnave z 11. januára 2022 č. k. 31CoZm/5/2021-949 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 29. marca 2017 č. k. 15CbZm/2/2009-555 ponechal v platnosti zmenkový platobný rozkaz z 9. februára 2009 č. k. 9Zm/13/2018-22 a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „KS“) rozsudkom z 18. septembra 2018 č. k. 21CoZm/4/2017-639 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Trnava z 9. februára 2009 č. k. 9Zm/13/2008-22 ponechal v platnosti a žalobkyni priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. V odôvodnení rozsudku odvolací súd uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie zmenil vzhľadom na zjavnú písarsku chybu v označení roku čísla konania vo výroku zmenkového platobného rozkazu (ďalej aj „ZPR“), keď namiesto roku 2008 bol uvedený rok 2018. O dovolaní žalovanej proti rozsudku odvolacieho súdu rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „NS SR“) tak, že dovolanie žalovanej odmietol podľa § 447 písm. c) a písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“). Na základe ústavnej sťažnosti žalovanej Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ÚS SR“) v náleze z 9. septembra 2021 č. k. II. ÚS 254/2021-41 vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 18. septembra 2018 č. k. 21CoZm/4/2017-639 bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústava SR“) a právo na

spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“). Rozsudok Krajského súdu v Trnave zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení nálezu ÚS SR uviedol, že z obsahu sporného podania - späťvzatia žaloby vyplýva, že podpis žalobkyne na predmetnom podaní bol notársky osvedčený (legalizovaný) a správnosť fotokópie predmetnej listiny bola osvedčená notárkou (vidimovaná). Uvedené skutočnosti tak svedčili proti záverom KS o existencii vady podania spočívajúcej v absencii podpisu osoby, ktorá podanie urobila a v potrebe takúto vadu odstrániť postupom podľa § 129 CSP. V prípade, ak podpis osoby, ktorá podanie urobila, je v podaní osvedčený prostredníctvom osvedčovacej doložky o pravosti podpisu [§ 58 zákona SNR č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov - ďalej aj „NP“] a zároveň je predmetná listina opatrená osvedčovacou doložkou o správnosti fotokópie listiny (§ 57 NP) a podanie v tomto smere neobsahuje iné vady, je namieste prijať záver o splnení obligatórnej náležitosti podania podľa § 127 ods. 1 písm. e) CSP. Zároveň konštatoval, že ním prijaté závery automaticky neznamenajú, že napadnuté rozhodnutie KS, ktorý nepriznal právne účinky späťvzatia žaloby, je vecne nesprávne, avšak KS pri opätovnom posúdení veci bude povinný riadne zistiť skutkový stav veci, predovšetkým dôsledným spôsobom preskúmať sporné podanie, a to aj z hľadiska overenia náležitostí osvedčovacích doložiek podľa § 57 ods. 2 a § 58 ods. 2 NP a v prípade zistenia nedostatkov predloženého podania nie je vylúčené, že dospeje k rovnakému právnomu záveru, ktorý však bude povinný náležitým spôsobom odôvodniť. Avšak, ak by KS dospel k takej eventualite, že sporné podanie vady neobsahuje, nastávajú procesné účinky späťvzatia žaloby a súd na v poradí ďalšie doručené podanie, hoci spochybňujúce hodnovernosť späťvzatia žaloby, už nemôže prihliadať.

2. Po vrátení veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie žalobkyňa dňa 7. októbra 2021 doručila odvolaciemu súdu vyjadrenie, v ktorom uviedla, že na späťvzatí žaloby z 8. septembra 2018 je iba fotokópia podpisu, ktorý buď ani nie je kópiou jej vlastnoručného podpisu alebo síce takouto kópiou je, ale na späťvzatie žaloby bol dodatočne pridaný inou osobou skopírovaním/vložením jej podpisu z inej listiny. Žalobkyňa listinu označenú ako späťvzatie žaloby nikdy nepodpísala a túto súdu ani nikdy nepredložila. Za dôležitú otázku považovala aj to, či vôbec podanie z 8. septembra 2018 (ak by aj obsahovalo jej vlastnoručný podpis, čo neobsahovalo) mohlo vyvolať právne účinky, a to vzhľadom na jej úkony bezprostredne nasledujúce po doručení späťvzatia žaloby na súd. Vzhľadom na konkrétne okolnosti prejednávanej veci späťvzatie žaloby nebolo spôsobilé vyvolať žiadne právne účinky smerom k zastaveniu konania. Ona nemala žiaden dôvod pristúpiť k späťvzatiu podanej žaloby, čo bolo v priamom rozpore s jej záujmami. Po skúsenosti s konaním žalovanej a jej brata Ing. P. F. pravidelne kontrolovala obsah súdneho spisu, a preto sa včas dozvedela o existencii podania z 8. septembra 2018, ktorého autentickosť bezodkladne rozporovala. Následne podala dve trestné oznámenia, ktoré sa týkali jednak okolností podania späťvzatia žaloby z 8. septembra 2018 a jednak okolností spisovania Notárskej zápisnice o právnom úkone č. N 304/2018, Nz 29369/2018, NCRls 29928/2018 (ďalej aj „notárska zápisnica“). Obidve trestné veci spolu súviseli, preto po postúpení na Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Trnave (ďalej aj „KR PZ“) boli uznesením vyšetrovateľa z 18. septembra 2019 ČVS: KRP-76/2-VYS-TT-2019 (ďalej aj „uznesenie vyšetrovateľa“) spojené na spoločné konanie. Notárska zápisnica, spísaná na Notárskom úrade Mgr. Holčíkovej v Myjave, je označená ako uznanie dlhu, avšak nikde v nej nie je zrozumiteľne špecifikovaný údajne uznávaný dlh a ani obsah údajnej mimosúdnej dohody, na ktorú odkazuje článok I. bod 1.2 notárskej zápisnice. K prvopisu notárskej zápisnice bolo priložené generálne plnomocenstvo zo dňa 7. septembra 2018, udelené Ing. P. F. zo strany spoločnosti ACHEMA a.s., pričom notárka ako odborne spôsobilá osoba musela vedieť, že generálna plná moc, udelená právnickou osobou na realizáciu právnych úkonov vo všetkých jej veciach, je absolútne neplatná. P. F. preto ani nemohol zastupovať spoločnosť ACHEMA a.s. pri spisovaní notárskej zápisnice. Obsah spisovaného úkonu je vymedzený vágne a následkom takéhoto vágneho vymedzenia je nespĺnenie náležitostí podľa § 47 ods. 1 písm. g) NP v spojení s § 45 ods. 2 písm. c) zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „EP“). Hoci má byť formálne späťvzatie žaloby naviazané na akúsi mimosúdnu dohodu, žalovaná doteraz nepredložila žiadny iný dôkaz, ktorý by vierohodne preukazoval uzavretie mimosúdnej dohody, resp. aspoň rokovania o nej a dohodnuté podmienky. V článku I. bode 1.2 notárskej zápisnice je uvedené, že späťvzatie žaloby bolo v overenej fotokópii odovzdané bratovi žalobkyne Ing. P. F. za účelom jeho doručenia na podateľnu KS v Trnave. V tejto súvislosti jej nie je

zrejme, z akého dôvodu malo byť na súd doložené späťvzatie žaloby iba vo vidimovanej fotokópii, a nie v originálnom znení. Záver súdu, že späťvzatie žaloby nebolo spôsobilé vyvolať žiadne právne účinky vedúce k zastaveniu konania, je správnym a logickým výsledkom doterajšieho priebehu konania.

3. Žalovaná vo svojom stanovisku k vyjadreniu žalobkyne uviedla, že žalobkyňa sa v rozpore s jednoznačným záverom ÚS SR snaží dospieť k právnemu záveru, že späťvzatie žaloby nebolo spôsobilé vyvolať právne účinky smerom k zastaveniu konania s ohľadom na okolnosti prejednávanej veci. Nesúhlasila s tvrdením žalobkyne, že dôkazom preukazujúcim pochybnosti týkajúce sa okolností vyhotovenia a predloženia predmetného späťvzatia žaloby má byť skutočnosť začatia trestného stíhania. Žalobkyňa opomenula, že späťvzatie žaloby a ani notárska zápisnica doposiaľ neboli určené za neplatné (neúčinné) právne úkony a nebolo tiež určené, že by sa nejednalo o vlastný podpis žalobkyne.

4. Odvolací súd po vrátení veci Ústavným súdom Slovenskej republiky na ďalšie konanie sa zamerail na riadne zistenie skutkového stavu veci a dôsledné preskúmanie sporného podania, označeného ako Späťvzatie žaloby/návrhu na zaplatenie zmenkovej sumy 79 686,28 Eur (2 400 629 Sk) s prísl. zo dňa 11.11.2008. Uviedol, že je v súlade s ústavnosťou postupu všeobecného súdu, ktorý bez prítomnosti účastníkov rozhodne o pripustení späťvzatia návrhu na začatie konania (I. ÚS 30/1997).

5. Zo späťvzatia žaloby z 8. septembra 2018 odvolací súd zistil, že pravosť podpisu žalobkyne bola na predmetnom podaní osvedčená (legalizovaná) podľa § 58 NP a osvedčovací doložka obsahuje všetky zákonom vyžadované náležitosti (§ 58 ods. 2 NP). Späťvzatie žaloby bolo odvolaciemu súdu predložené vo vidimovanej fotokópii, t. j. podanie obsahuje osvedčenie správnosti odpisu listiny vo forme osvedčovacej doložky (§ 57 ods. 2 NP), v ktorej je uvedené, že táto fotokópia, skladajúca sa z dvoch strán, dvoch listov doslovne súhlasí s predloženým originálom, skladajúcim sa z dvoch strán, dvoch listov, ide o odpis úplný a na listine neboli vykonané žiadne zmeny, doplnky, vsuvky, škrtky a ani opravy, obsahuje miesto a dátum vydania, podpis osvedčujúceho notára a odtlačok úradnej pečiatky notára. Z vyššie uvedeného vyplýva, že späťvzatie žaloby je riadnym a úplným podaním, spĺňajúcim všetky náležitosti podľa § 127 CSP.

6. Vzhľadom na námietky žalobkyne (že späťvzatie žaloby z 8. septembra 2018 nikdy nepodpísala a súdu nepredložila, na podaní je iba fotokópia podpisu a späťvzatie žaloby úzko súvisí s notárskou zápisnicou, ktorú považuje za nezákonný úkon a že v tejto súvislosti podala dve trestné oznámenia) odvolací súd považoval za potrebné zistiť, či v súvislosti s predmetným späťvzatím žaloby nedošlo k spáchaniu trestného činu. Za tým účelom požiadal KR PZ v Trnave o zaslanie vyšetrovacieho spisu ČVS: KRP-76/2VYS-TT-19 (ďalej aj „vyšetrovací spis“) a zároveň notárku Mgr. Evu Holčíkovú požiadal o oznámenie, či dňa 11. septembra 2018 osvedčovala pravosť podpisu žalobkyne, či sa žalobkyňa (ktorej podpis sa legalizoval v knihe osvedčených podpisov v papierovej podobe) podpísala (v tejto súvislosti odvolací súd požiadal o zaslanie overenej fotokópie príslušnej strany z knihy osvedčených podpisov v papierovej podobe) a či dňa 11. septembra 2018 bola na jej notárskom úrade spísaná notárska zápisnica za prítomnosti žalobkyne ako povinnej osoby.

7. Notárka Mgr. Eva Holčíková vo svojom podaní, doručenom odvolaciemu súdu dňa 8. novembra 2021, oznámila, že pravosť podpisu Y. A. bola osvedčená na Notárskom úrade v Myjave pod poradovým číslom O720996/2018 v Centrálnom registri osvedčených podpisov dňa 11. septembra 2018, pričom žalobkyňa bola osobne prítomná na notárskom úrade a jej podpis bol legalizovaný aj v knihe osvedčovaných podpisov. Toho istého dňa (11. septembra 2018) bola na Notárskom úrade v Myjave spísaná notárska zápisnica za prítomnosti žalobkyne.

8. Zo zápisnice z výsluchu svedka Y. A., spísanej na OR PZ v Trnave dňa 4. decembra 2018 vyplýva, že Y. A. sa dňa 11. septembra 2018 dvakrát podpisovala do osvedčovacej knihy podpisov. Zo znaleckého posudku č. 1/2021 znalca Ing. B. S. vyplýva, že sporný podpis označený na notárskej zápisnici z 11. septembra 2018, spísanej na notárskom úrade Mgr. Evy Holčíkovej, je pravým podpisom

Y. A..

9. Vyšetrovateľ odboru kriminálnej polície KR PZ v Trnave (ďalej aj „vyšetrovateľ“) uznesením z 31. augusta 2021 ČVS: KRP-76/2-VYS-TT-2019 podľa § 215 ods. 1 písm. b) a ods. 4 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku (ďalej aj „TP“) zastavil trestné stíhanie pre prečin poškodzovania cudzích práv podľa § 375 ods. 1 písm. a) a ods. 3 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona (ďalej aj „TZ“) sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 TZ, týkajúceho sa späťvzatia žaloby v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 21CoZm/4/2017, pričom obsahom tejto listiny bolo, že žalobkyňa Y. A. berie v celom rozsahu späť svoj návrh na zaplatenie zmenkovej sumy 79 686,28 eura s príslušenstvom, pričom v skutočnosti Y. A. toto späťvzatie žaloby nevyhotovila a bolo podané bez jej vedomia a týmto konaním mohla byť Y. A. spôsobená škoda vo výške 79 686,28 eura. Trestné stíhanie bolo zastavené s odôvodnením, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Zároveň vyšetrovateľ podľa § 215 ods. 1 písm. a) a ods. 4 TP zastavil trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) a ods. 4 písm. b) TZ s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) TZ a pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1 a ods. 4 písm. a) TZ sčasti formou účastníctva podľa § 21 TZ, vedeného na tom skutkovom základe, že v presne nezistenom čase, najneskôr dňa 11. septembra 2018, doposiaľ nestotožnený pracovník Notárskeho úradu notárky Mgr. Evy Holčíkovej spísal Notársku zápisnicu č. N 304/2018, Nz 29369/2018, NCRls 29928/2018 z 11. septembra 2018 o vyhlásení osoby povinnej o uznaní dlhu a súhlase s vykonateľnosťou zápisnice medzi Y. A. ako osobou povinnou a spoločnosťou ACHEMA a.s., Pavlovce nad Uhom 984, IČO: 36 240 834, zastúpenou splnomocneným zástupcom Ing. P. F. ako oprávnenou osobou. Trestné stíhanie bolo zastavené, pretože je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie.

10. Z notárskej zápisnice č. N 304/2018, Nz 29369/2018, NCRls 29928/2018, podpísanej dňa 11. septembra 2018 v kancelárii Notárskeho úradu Mgr. Evy Holčíkovej v Myjave a spísanej Mgr. Evou Holčíkovou vyplýva, že v tento deň sa dostavili pred notárku 1/ Y. A. a 2/ ACHEMA a.s., IČO: 36 240 834, zastúpená splnomocneným zástupcom Ing. P. F., ktorí požiadali notárku, aby do notárskej zápisnice pojala vyhlásenie osoby povinnej o uznaní dlhu a súhlase s vykonateľnosťou notárskej zápisnice podľa § 45 ods. 2 EP. Podľa bodu 1.1 notárskej zápisnice osoba povinná a osoba oprávnená vyhlásili a potvrdili, že na Okresnom súde Trnava je medzi nimi vedený spor, pričom osoba povinná ako žalobkyňa vyhlasuje, že sa návrhom doručeným súdu dňa 11. novembra 2008 domáha od osoby povinnej ako žalovanej zaplatenia zmenkovej sumy 79 686,28 eura spolu s prísl., zmenkovej odmeny vo výške 265,62 eura a náhrady trov konania, a to všetko na základe zmenky vystavenej žalovanou dňa 26. januára 2007. Zmenkovým platobným rozkazom z 9. februára 2009 č. k. 9Zm13/2008-22 súd návrhu osoby povinnej v skrátrenom konaní v celom rozsahu vyhovel, pričom oprávnená osoba podala proti zmenkovému platobnému rozkazu námietky s tým, že platobný rozkaz do dnešného dňa nie je právoplatný. Z článku I. bodu 1.2 notárskej zápisnice ďalej vyplýva, že osoba povinná a osoba oprávnená uzavreli medzi sebou ústnu dohodu o späťvzatí žaloby/návrhu na zaplatenie zmenkovej sumy 79 686,28 eura (2 400 000 Sk) s príslušenstvom zo dňa 11. novembra 2008 (ďalej aj „Dokument“). Osoba povinná prejavila svoju slobodnú vôľu a zároveň vyhlásila, že súhlasí s Dokumentom a ako žalobkyňa zabezpečí ukončenie súdneho sporu na základe už vykonaného vzájomného mimosúdneho vyrovnania so stranou žalovanou, teda s osobou oprávnenou. Osoba povinná ako žalobkyňa zo súdneho sporu po podpísaní Dokumentu a osvedčení pravosti podpisu na Dokumente, tento v overenej fotokópii odovzdala svojmu bratovi P. F. za účelom doručenia Dokumentu na podateľňu KS v Trnave. Zo štvrtej strany notárskej zápisnice vyplýva, že notárka prítomným účastníkom notársku zápisnicu prečítala a vysvetlila a prítomní účastníci prehlásili, že notárska zápisnica obsahuje ich skutočnú vôľu a túto na znak súhlasu s jej obsahom po jej prečítaní schválili a pred notárkou vlastnoručne podpísali.

11. Uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Trnava z 23. septembra 2021 č. k. 2Pv 634/18/2207-89 (ďalej aj „uznesenie prokurátora“), právoplatným dňa 23. septembra 2021, bola podľa § 193 ods. 1. písm. c) TP zamietnutá sťažnosť poškodenej Y. A. z 8. septembra 2021, podaná prostredníctvom splnomocneného advokáta Mgr. Michala Ferčáka v spojení s nadväzujúcim podaním poškodenej z 9. septembra 2021, smerujúca proti uzneseniu vyšetrovateľa Odboru kriminálnej polície KR PZ v Trnave z 31. augusta 2021, pretože nebola dôvodná.

12. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd konštatoval, že trestné konania iniciované žalobkyňou boli právoplatne zastavené s tým, že v prípade späťvzatia žaloby sa nejednalo o trestný čin a nebol dôvod na postúpenie veci a v prípade notárskej zápisnice bolo nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie. Z článku I. bodu 1.2 notárskej zápisnice, podpísanej dňa 11. septembra 2018, jednoznačne vyplýva vôľa žalobkyne vziať žalobu v prejednávanej veci späť, ako aj postup pri späťvzatí žaloby tak, že žalobkyňa po podpísaní späťvzatia žaloby a osvedčení pravosti podpisu na späťvzatí žaloby, ho v overenej fotokópii odovzdala svojmu bratovi P. F. za účelom doručenia späťvzatia žaloby na podateľňu Krajského súdu v Trnave. Znaleckým dokazovaním v trestnom konaní sa zistilo, že podpis žalobkyne na notárskej zápisnici je jej pravým podpisom.

13. Odvolací súd poukázal na to, že v danej veci neposudzuje (ne)platnosť predmetnej notárskej zápisnice ako exekučného titulu. Notárska zápisnica je však v prejednávanej veci významná z hľadiska prejavu vôle žalobkyne vziať žalobu proti žalovanej v celom rozsahu späť, keďže žalobkyňa namietala, že späťvzatie žaloby nikdy nepodpísala a nebolo jej vôľou vziať žalobu späť. K tvrdeniu žalobkyne, že nemala vôľu vziať žalobu späť, odvolací súd uviedol, že vôľu nie je možné objektívne skúmať, o jej obsahu svedčí len jej vonkajšia manifestácia, teda jej vonkajší prejav, ktorý potom v súhrne s konkrétnymi okolnosťami, za ktorých bol urobený (prejav vôle žalobkyne bol zachytený v notárskej zápisnici, ktorú vlastnoručne podpísala), dáva v prípade pochybností odpoveď na otázku, či úkon bol urobený vážne a či konajúca osoba skutočne chcela vyvolať účinky, ktoré zákon s takýmto prejavom vôle spája. Pre spochybenie vážnosti vôle však nepostačuje subjektívne presvedčenie konajúceho subjektu, že sú tu okolnosti, z ktorých je zrejmé, že jeho vôľa nebola vážna, ale existencia takých okolností, z ktorých druhá strana musela rozpoznať, že vôľa konajúceho nie je vážna (viď rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/429/2014). O existencii vôle žalobkyne podpísať späťvzatie žaloby svedčí práve obsah notárskej zápisnice z 11. septembra 2018. Neprečítanie textu listiny pred jej podpisom nemôže mať samo osebe za následok neplatnosť právneho úkonu. Žalobkyňa podpísala späťvzatie žaloby a notársku zápisnicu dobrovoľne a slobodne, keďže k ich podpisu na notárskom úrade nebola žiadnym spôsobom prinútená. Opak nebol preukázaný ani v trestnom konaní.

14. Vo vzťahu k úvahám žalobkyne o možnosti späťvzatia, resp. odvolania späťvzatia žaloby s poukazom na základné princípy CSP odvolací súd uviedol, že nenachádza dôvod na odchýlenie sa od ustálenej judikatúry o nemožnosti odvolať späťvzatie žaloby (R 60/1999). Späťvzatie je jednostranným procesným úkonom strany sporu, pričom jeho účinky nastávajú v okamihu, keď sa dostane do dispozície adresáta, t. j. súdu. Ak účastník vzal procesný úkon (návrh) späť tam, kde zákon takéto späťvzatie pripúšťa, nemožno toto späťvzatie ďalším úkonom odvolať. Každý procesný úkon je potrebné posudzovať z objektívneho hľadiska, teda podľa toho, ako sa navonok prejavuje, pričom vnútorný rozpor medzi tým, čo účastník zamýšľal a tým, čo skutočne navonok prejavil, nezabavuje procesný úkon účinkov, ktoré s týmto prejavom vôle procesné právo spája.

15. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd vyhodnotil späťvzatie žaloby žalobkyňou ako riadny procesný úkon, ktorý spĺňa všetky zákonné náležitosti a ktorým žalobkyňa prejavila svoju vôľu nepokračovať v konaní s úmyslom dosiahnuť jeho zastavenie bez meritórneho rozhodnutia. Na ďalšie podania žalobkyne spochybňujúce jej vôľu vziať žalobu späť odvolací súd už nemohol prihliadnuť. Keďže v danom prípade došlo zo strany žalobkyne k späťvzatíu žaloby v čase, keď už rozhodol vo veci súd prvej inštalácie, avšak jeho rozhodnutie ešte nenadobudlo právoplatnosť, pričom žalovaná so späťvzatím žaloby vyslovila súhlas, boli naplnené všetky zákonné predpoklady pre aplikáciu § 370 CSP. Odvolací súd preto bez nariadenia pojednávania späťvzatie žaloby pripustil, zrušil rozsudok súdu prvej inštalácie a zmenkový platobný rozkaz v celom rozsahu a konanie zastavil, čím zároveň došlo aj k vybaveniu odvolania žalovanej.

16. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP s návrhom, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a priznal jej proti žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

17. Žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) namietala, že odvolací súd po vrátení veci na ďalšie konanie jej nesprávnym procesným spôsobom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k závažnému porušeniu jej práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP. Poukázala na to, že Ústavný súd Slovenskej republiky uložil odvolaciemu súdu riadne zistiť skutkový stav, predovšetkým dôsledným spôsobom preskúmať späťvzatie žaloby, a to aj z hľadiska overenia náležitostí osvedčovacích doložiek podľa § 57 ods. 2 a § 58 ods. 2 NP, teda vykonať dokazovanie, čo v sebe nepochybne zahŕňa aj procesné právo žalobkyne ako strany sporu vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, čo jej garantuje článok 48 ods. 2 Ústavy SR. Povinnosť riadne zistiť skutkový stav vyústila do toho, že odvolací súd si zabezpečil vyšetrovací spis KR PZ v Trnave a písomné vyjadrenie notárky Mgr. Evy Holčíkovej, z čoho je nepochybné, že odvolací súd zabezpečoval dôkazy, s ktorými sa však ona nikdy nemala možnosť oboznámiť a vyjadriť sa k nim, hoci ich súd použil ako podklad na vydanie napadnutého rozhodnutia. Zároveň došlo aj k podstatnej zmene skutkového stavu, z ktorého odvolací súd vychádzal pri rozhodovaní, pričom táto zmena skutkového stavu vyvolala povinnosť odvolacieho súdu dať žalobkyni možnosť s novými dôkazmi sa riadne oboznámiť a vyjadriť sa k nim, pretože postup odvolacieho súdu v rozsahu odchýlnych skutkových zistení z už raz prerokovanej veci robí „novú“ vec a žalobkyňa ako strana sporu preto musela mať opätovne možnosť navrhnúť dôkazy na vyvrátenie skutkových zistení z dôkazov, ktoré vykonal odvolací súd mimo pojednávania, bez priamej účasti žalobkyne. V tomto smere dovolateľka poukázala na nález ÚS SR z 10. júla 2013 sp. zn. II. ÚS499/2012, ktorý možno analogicky použiť aj na daný prípad.

18. Ďalej odvolací súd porušil právo žalobkyne vyjadriť sa k ustanoveniam všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci neboli použité, ale boli rozhodujúce pre rozhodnutie (§ 382 CSP). Odvolací súd postupoval procesne nesprávne, keď po vydaní kasačného nálezu ÚS SR nevyzval strany sporu, aby sa vyjadrili k aplikácii § 57 ods. 2 a § 58 ods. 2 NP na prejednávanej vec, hoci povinnosť aplikácie týchto zásadných ustanovení vyplývala z právne záväzných pokynov nálezu. Ustanovenie § 382 CSP je vyjadrením princípu právnej istoty v civilnom sporovom konaní, ktorého súčasťou je aj predvídateľnosť súdnych rozhodnutí (II. ÚS 347/2020). Z odsekov 25 až 28 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je nesporné, že odvolací súd na prejednávajúcu vec aplikoval ustanovenia Notárskeho poriadku, týkajúce sa legalizácie a vidimácie listín. Právnym základom napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu bolo právne posúdenie toho, či späťvzatie žaloby vo forme vidimovanej fotokópie (podanie z 8. septembra 2018) je alebo nie je riadnym a úplným podaním spĺňajúcim všetky náležitosti podľa § 127 CSP, čo odvolací súd právne vyhodnotil v odseku 51 odôvodnenia ako riadny procesný úkon, spĺňajúci všetky zákonné náležitosti, ktorým žalobkyňa prejavila vôľu nepokračovať v konaní s úmyslom dosiahnuť jeho zastavenie bez meritórneho rozhodnutia, čo považuje za prekvapivé rozhodnutie súdu. Poukázala na to, že nikdy nemala možnosť oboznámiť sa s vyšetrovacím spisom a ani s vyjadrením notárky v konaní pred odvolacím súdom, pričom odvolací súd ju nikdy ani nevyzval, aby sa podľa § 382 CSP vyjadrila k aplikácii § 57 a § 58 NP, ktoré pri vydaní predchádzajúceho rozhodnutia odvolacieho súdu neboli použité. V predchádzajúcom konaní (pred vydaním kasačného nálezu ÚS SR) odvolací súd nepriznával vidimovanej listine (ako kópii) žiadne právne účinky a pre absenciu riadneho podpisu na uvedené podanie neprihliadol. V napadnutom rozhodnutí, bez dodržania postupu podľa § 382 CSP a bez zachovania možnosti žalobkyne oboznámiť sa s vyšetrovacím spisom a vyjadrením notárky, odvolací súd zmenil svoje posúdenie veci v neprospech žalobkyne, keď procesne neúčinnú vidimovanú listinu právne posúdil ako riadne a procesne účinné podanie, majúce všetky zákonné náležitosti a vyvolávajúce neodvolateľné a nezmeniteľné právne účinky, čo možno považovať za prekvapivé rozhodnutie odvolacieho súdu. Odvolací súd vydal konečné rozhodnutie, voči ktorému nie je prípustný riadny opravný prostriedok, čo žalobkyňu zároveň zbavilo práva na dvojínštančné konanie, pričom odvolací súd si musel byť vedomý toho, že žalobkyňa už nikdy a nikde nebude mať priestor vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a navrhnúť či predložiť súdu nové dôkazy. Odvolací súd svojím nesprávnym procesným postupom odňal žalobkyni možnosť konať pred súdom v takom rozsahu, ktorý súčasne znamená porušenie práva žalobkyne na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu.

19. Za závažnú vadu konania pred odvolacím súdom dovolateľka považovala aj porušenie § 385 ods. 1 CSP, keďže odvolací súd nenariadil pojednávanie v odvolacom konaní, v ktorom vykonal doplnenie

dokazovania v zmysle pokynov kasačného nálezu ÚS SR. Pojem prejednanie odvolania treba na účely aplikácie § 385 ods. 1 CSP vykladať extenzívne

v prospech strany sporu, nie reštriktívne na úkor práva strany sporu na spravodlivý proces. Nenariadením pojednávania sa odvolací súd zaoberal len v odseku 24 odôvodnenia rozhodnutia, s poukazom na nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 30/1997, právne závery ktorého sú však na vec žalobkyne neaplikovateľné, nakoľko v tomto náleze sa riešila diametrálne odlišná procesná situácia, ktorá nebola spojená s potrebou vykonávania dokazovania a s aplikáciou zákonných ustanovení, ktoré doteraz v konaní neboli použité. Dovolateľka nepopiera, že v zásade možno rozhodnúť o späťvzátí odvolania alebo o späťvzátí žaloby bez prítomnosti sporových strán a bez nariadenia pojednávania, avšak uvedené neplatí, ak sú splnené podmienky podľa § 385 ods. 1 CSP, zakladajúce povinnosť odvolacieho súdu nariadiť pojednanie, a to aj pokiaľ sa týka dokazovania súvisiaceho so späťvzatím žaloby (viď rozhodnutia NS SR aplikovateľné aj na prejednávajúcu vec sp. zn. 7Mcdo/9/2013, sp. zn. 4Cdo128/2011).

20. Dovolateľka ďalej namietala, že odvolací súd nedodrжал právne záväzné pokyny v zmysle kasačného nálezu ÚS SR, pretože dôsledne nepreskúmal, či sporné podanie - späťvzatie žaloby má všetky zákonné náležitosti. Odvolací súd opomenul vziať na zreteľ, že predmetné podanie sa nachádza na dvoch listoch, čo založilo povinnosť súdu skúmať podanie nielen z hľadiska overenia náležitostí osvedčovacích doložík podľa § 57 ods. 2 a § 58 ods. 2 NP, ale aj z hľadiska dodržania povinností podľa § 44 ods. 3 NP, z ustanovenia ktorého vyplýva, že ak notársku listinu tvorí niekoľko listov alebo hárkov, musia byť zošité šnúrou, ktorej voľné konce sa prekrývajú nálepkou opatrenou odtlačkom úradnej pečiatky. Tým istým spôsobom sa spoja s listinou aj všetky jej prílohy. Keďže odvolací súd uvedené neskúmal a nevyhodnotil, odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je zaťažené vadou nepreskúmateľnosti, nakoľko nie je možné uzavrieť, či sporné späťvzatie má všetky zákonné náležitosti tak, aby mohlo byť považované za platné a účinné podanie.

21. Podstatnou otázkou pre rozhodnutie vo veci bolo tiež posúdenie okamihu, kedy nastávajú účinky späťvzatia žaloby a či je možné s takýmto podaním disponovať po jeho doručení súdu. Dovolateľka nesúhlasila s konštatovaním odvolacieho súdu, že účinky späťvzatia žaloby nastávajú už v okamihu, keď sa dostane do dispozície adresáta, v dôsledku čoho na ďalšie podania žalobkyne, spochybňujúce jej vôľu vziať žalobu späť, už odvolací súd nemohol prihliadnuť. Odvolací súd odignoroval uznesenie ÚS SR z 1. júla 2008 sp. zn. III.ÚS188/08 a odvolal sa na judikatúru, ktorá sa týka späťvzatia žaloby v prvostupňovom konaní, teda nie v konaní odvolacom, a ktorá vychádza z úplne odlišných skutkových okolností.

Odvolací súd rozhodol o pripustení späťvzatia žaloby napriek tomu, že na takéto rozhodnutie chýbal podklad, keďže ešte pred rozhodovaním o pripustení späťvzatia žalobkyňa sporné podanie z 8. septembra 2018 výslovne rozporovala a poprela.

22. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľka namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, ktorý konštatoval, že späťvzatie žaloby, doručené odvolaciemu súdu dňa 14. septembra 2018, je riadnym a úplným podaním spĺňajúcim všetky náležitosti podľa § 127 CSP. Uviedla, že namietané právne posúdenie stojí na dvoch základných právnych záveroch, a to 1/ podanie označené ako späťvzatie žaloby z 11. novembra 2008 je podaním žalobkyne a 2/ toto podanie možno považovať za riadny procesný úkon spĺňajúci všetky zákonné náležitosti, ktorým žalobkyňa prejavila vôľu nepokračovať v konaní s úmyslom dosiahnuť jeho zastavenie bez meritórneho rozhodnutia. Pozornosť upriamila na to, že dňa 14. septembra 2018 osobne nedoručila odvolaciemu súdu žiadne podanie. Sporné podanie - späťvzatie žaloby nie je preto podaním žalobkyne. Vzhľadom na zistený skutkový stav bolo povinnosťou odvolacieho súdu skúmať, či predmetné späťvzatie predložila súdu žalobkyňa alebo nie, nakoľko pri listinnom podaní je určujúce to, kto predmetné podanie robí a kto ho predkladá. Na to, aby niekto iný mohol za žalobkyňu do prebiehajúceho súdneho konania predkladať osobne podania na súd, musel by mať na to splnomocnenie od žalobkyne. Odvolací súd nesprávne vyhodnotil splnenie zákonnej náležitosti podania podľa § 127 ods. 1 písm. b) CSP, nakoľko v konaní nebolo preukázané, že sporné späťvzatie žaloby skutočne urobila žalobkyňa a že ho súdu aj predložila. Pojem urobiť podanie listinne podľa § 125 ods. 1 CSP neznamená len toto podanie vyhotoviť, pretože pre nadobudnutie účinkov tohto podania bolo nevyhnutné, aby žalobkyňa toto podanie predložila súdu, k

čomu však nikdy nedošlo. Nie je jedno, kto doručí podanie na súd do podateľne, pričom, ak dotknutá strana sporu výslovne poprie, že podanie urobila, nemôže súd tomuto podaniu priznať procesné účinky. Opačný prístup by mohol vyústiť do toho, že listinné podania strán by vyvolávali účinky aj proti ich vôli tak, ako tomu bolo aj v danom prípade. Predmetné späťvzatie žaloby by bolo verejnou listinou len vtedy, ak by malo všetky zákonné náležitosti, čo v skutočnosti nemá, nakoľko späťvzatie nemá zošitie podľa § 44 ods. 3 NP, čo neguje a vylučuje akékoľvek procesné či iné účinky tohto podania, čo odvolací súd napriek právne záväznému pokynu ÚS SR svojvoľne odignoroval.

23. K dovolaniu žalobkyne zaslala žalovaná písomné vyjadrenie, v ktorom navrhla dovolanie odmietnuť pre absenciu zákonom požadovaných dôvodov alebo ho zamietnuť ako nedôvodné. Poukázala na to, že po zrušení predchádzajúceho rozhodnutia odvolacieho súdu zo strany ÚS SR žalobkyňa mala dostatok času a možností, aby svoje aktuálne vykonštruované tvrdenia podložila relevantnými a pre súd smerodajnými dôkazmi, resp. aby navrhla vo veci taký procesný postup, ktorý by jej zabezpečil spravodlivé rozhodnutie vo veci. Žalobkyňa sa v podaní zo 6. októbra 2021 vyjadrila k veci (po zrušení rozhodnutia zo strany ÚS SR), avšak z tohto jej podania nevyplyva ani jedna z námietok uvedených v dovolaní. Žalobkyňa pritom mala riadnu možnosť oboznámiť sa, vyjadriť sa a použiť všetky zákonom dostupné prostriedky procesného útoku k vyšetrovaniu v súvisiacom trestnom konaní, ako aj k vyjadreniu notárskeho úradu, ktoré sa nachádzalo v spisovom materiáli. Tento postup žalobkyne absolútne neguje jej súčasné vyjadrenia v tom zmysle, že nemala poskytnutú možnosť svojím postupom ovplyvniť rozhodovanie odvolacieho súdu v tejto veci. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa všetky zákonné atribúty obsiahnuté v § 220 ods. 2 CSP, pričom dôvody, pre ktoré v konečnom dôsledku odvolací súd zastavil konanie, sú jasne, určito a zrozumiteľne uvedené a v kontexte vykonaného dokazovania pôsobia presvedčivo. Odvolací súd v konaní postupoval v intenciách záverov ÚS SR, ktorý ho zaviazal k tomu, aby pri opätovnom posúdení veci riadne zistil skutkový stav veci a dôsledným spôsobom preskúmal sporné podanie (späťvzatie žaloby), a to aj z hľadiska overenia náležitostí osvedčovacích doložiek podľa § 57 ods. 2 a § 58 ods. 2 NP, pričom v závere zdôraznil, že ak odvolací súd dospeje k záveru, že sporné podanie vady neobsahuje, nastávajú procesné účinky späťvzatia žaloby a súd na v poradí ďalšie doručené podanie, spochybňujúce hodnovernosť späťvzatia žaloby, už nemôže prihliadať.

24. K namietanému zošitiu šnúrou žalovaná uviedla, že v prípade, ak by si žalobkyňa dôsledne preštudovala pripojený trestný spis a predložené listinné dôkazy zo spisu notára v tejto veci, nemohla by uvádzať nepodložené špekulácie, ktoré možno hodnotiť len ako snahu účelovo zavádzať súd. To, že predmetné späťvzatie žaloby po overení jeho originálu pozostávalo v konečnom dôsledku z dvoch listov (originál predloženej listiny a listiny s osvedčením pravosti podpisu žalobkyne) bolo zrealizované výslovne podľa žiadosti žalobkyne, ktorá mala eminentný záujem ponechať vo svojej držbe jediný pôvodný originál späťvzatia žaloby, k čomu aj došlo. Žalovaná a príslušná notárka preto disponovali len notársky overenými kópiami.

25. K vyjadreniu žalovanej zaslala žalobkyňa svoje vyjadrenie (dovoláciu repliku), v ktorom zhrnula doterajší priebeh súdneho konania a právnu argumentáciu žalovanej k dovolaniu. Opätovne namietala, že sporné späťvzatie žaloby z 8. septembra 2018, ktoré má pozostávať z dvoch listov, nie je zošité šnúrou v súlade s § 44 ods. 3 NP, preto toto podanie nemá všetky zákonné náležitosti a nevyvoláva žiadne procesné účinky. Absencia zákonného zošitia sporného späťvzatia žaloby je zásadnou vadou tohto podania, ktorá neguje akékoľvek jeho procesné účinky, nakoľko nie je garantovaná celistvosť predmetnej listiny. Nejde o bežný písomný právny úkon, pri ktorom nedostatok technického spojenia nemá za následok neplatnosť tohto právneho úkonu, ale ide o notársku listinu, ktorej zákonnou náležitosťou je zošitie zákonným spôsobom podľa § 44 NP. Tvrdenia žalovanej v konečnom dôsledku podporujú dôvodnosť podaného dovolania, nakoľko je zrejmé, že odvolací súd vydal tzv. prekvapivé rozhodnutie, pričom porušil § 3 ods. 2 CSP a § 385 ods. 1 CSP. Vady konania pred odvolacím súdom nemožno pripisovať na vrub žalobkyni, ako to vo svojom vyjadrení čini žalovaná, pretože tieto vady možno pričítať výlučne súdu, ktorý nepostupoval a nekonal v zmysle CSP tak, ako mal.

26. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech, ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená v dovolacom konaní v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania

(§ 443 CSP a contrario) skúmal najskôr to, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

27. Podľa ustanovenia § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

28. Podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

29. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodované rozdielne.

30. V posudzovanom prípade dovolateľka primárne vyvodzovala prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Namietala, že odvolací súd po vrátení veci na ďalšie konanie zabezpečoval dôkazy (vyšetrovací spis a vyjadrenie notárky), na základe ktorých došlo k podstatnej zmene skutkového stavu, z ktorého vychádzal odvolací súd pri rozhodovaní, ona však nemala možnosť riadne sa oboznámiť s týmito novými dôkazmi a vyjadriť sa k nim.

Ďalej namietala, že odvolací súd porušil jej právo vyjadriť sa v zmysle § 382 CSP k ustanoveniam všeobecne záväzného právneho predpisu (§ 57 ods. 2 a § 58 ods. 2 NP), ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci neboli použité, avšak boli rozhodujúce pre rozhodnutie. Namietala tiež, že odvolací súd nenariadil pojednávanie, hoci vykonával nové dokazovanie, ktoré vyústilo do vydania napadnutého rozhodnutia v neprospech žalobkyne. Tým, že odvolací súd nepostupoval ústavným súladným spôsobom, jeho postup bol v rozpore s článkom 48 ods. 2 Ústavy SR a § 382 a § 385 ods. 1 CSP, čo v súhrne predstavuje závažné porušenie jej práva na spravodlivý proces. Namietala aj nedostatočné a nepreskúmateľné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý nezisťoval, či späťvzatie žaloby má aj náležitosti podľa § 44 ods. 3 NP, t. j. či späťvzatie žaloby, ktoré pozostáva z dvoch listov, je zošité šnúrou, ktorej voľné konce sú prekryté nálepkou opatrenou odtlačkom úradnej pečiatky.

31. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktorý sa vymyká zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnejmu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou SR.

32. Jeden z komponentov práva na spravodlivý proces predstavuje aj princíp rovnosti zbraní, ktorý znamená, že každej procesnej strane má byť daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť, vrátane dôkazov, a to za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie než je tá, v ktorej sa nachádza protistrana. Tento princíp garantuje Listina základných práv a slobôd v článku 37, Ústava SR v článkoch 46 a 48 a Dohovor v článku 6. Explicitne je tento princíp garantovaný aj vnútroštátne, a to najmä na úrovni procesných predpisov. V Civilnom sporovom poriadku sa jedná o článok 6 ods. 1, v zmysle ktorého strany sporu majú v konaní rovné postavenie, spočívajúce v rovnakej miere možnosti uplatňovať prostriedky procesného úkonu a prostriedky procesnej obrany, okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu. Teda, každá strana musí mať možnosť nielen predložiť argumenty a dôkazy, ktoré považuje za nutné na to, aby jej požiadavky uspeli, ale aj zoznámiť sa s dôkazmi a pripomienkami predloženými súdu na účely ovplyvnenia jeho rozhodnutia a následne mať aj možnosť vyjadriť sa k nim.

33. Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že súd prvej inštancie rozsudkom z 29. marca 2017 č. k. 15CbZm/2/2009-555 rozhodol tak, že ponechal v platnosti zmenkový platobný rozkaz

z 9. februára 2009 č. k. 9Zm/13/2018-22. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala žalovaná odvolanie, pričom v priebehu odvolacieho konania bolo odvolaciemu súdu doručené späťvzatie žaloby z 8. septembra 2018. Odvolací súd rozsudkom z 18. septembra 2018 č. k. 21CoZm/4/2017-639 zmenkový platobný rozkaz z 9. februára 2009 ponechal v platnosti, pretože neprihliadol na späťvzatie žaloby. Konštatoval, že predmetné podanie - späťvzatie žaloby bolo len osvedčenou fotokópiou listiny, a nie jej originálnym vyhotovením a neobsahovalo riadny podpis podávajúcej strany sporu, preto ho považoval za podanie neúplné a vadné. Vadu by bolo potrebné odstrániť postupom podľa § 129 CSP, avšak vzhľadom na to, že žalobkyňa úkon späťvzatia žaloby poprela a označila ho za podvod, odvolací súd žalobkyňu na odstránenie vady podania v časti podpisu už osobitne nevyzýval. Predmetný úkon vyhodnotil ako úkon pochybný v súvislosti s nedostatkom individualizácie osoby s prejavenu vôľou, berúc do úvahy to, že ide o podanie, ktoré je len úradne overenou kópiou listiny, ktorou sa preukazuje, že sa zhoduje s listinou predloženou notárke. O dovolaní žalovanej proti rozsudku odvolacieho súdu rozhodol NS SR uznesením z 22. júla 2020 č. k. 1Obdo/6/2020-798, ktorým dovolanie odmietol. Na základe ústavnej sťažnosti žalovanej Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom z 9. septembra 2021 vyslovil, že rozsudkom odvolacieho súdu z 18. septembra 2018 bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru. Zároveň rozsudok odvolacieho súdu z 18. septembra 2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Konštatoval, že odvolací súd vychádzal z nesprávne zisteného skutkového stavu veci, keďže podpis žalobkyne na späťvzatí žaloby bol notársky osvedčený - legalizovaný a správnosť fotokópie predmetnej listiny bola osvedčená notárkou - vidimovaná, čo svedčí proti záverom odvolacieho súdu o existencii vady podania spočívajúcej v absencii podpisu osoby, ktorá podanie urobila a o potrebe takúto vadu postupom podľa § 129 CSP odstrániť a v nadväznosti na to nesprávne právne posúdil nedostatok všeobecných náležitostí podania v podobe absencie podpisu a nesprávne interpretoval a aplikoval § 127 ods. 1 písm. e) CSP v spojení s § 129 ods. 1 CSP. Poukázal na to, že v prípade, ak podpis osoby, ktorá podanie urobila, je na podaní osvedčený prostredníctvom osvedčovacej doložky o pravosti podpisu (§ 58 NP) a zároveň je predmetná listina opatrená osvedčovacou doložkou o správnosti fotokópie listiny (§ 57 NP) a podanie v tomto smere neobsahuje iné vady, je potrebné prijať záver o splnení obligatórnej náležitosti podľa § 127 ods. 1 písm. e) CSP. Odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu v relevantnej časti nemožno považovať za logické a racionálne, ktoré by dalo jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky a napadnutý rozsudok je poznačený vadou arbitrárnosti, ktorá je daná rozporom súvislostí právnych argumentov odvolacieho súdu a skutkových okolností prerokováanej veci s pravidlami formálnej a právnej logiky. Odvolaciemu súdu uložil pri opätovnom posúdení veci riadne zistiť skutkový stav veci, predovšetkým dôsledným spôsobom preskúmať sporné podanie z hľadiska overenia náležitostí osvedčovacích doložiek podľa § 57 ods. 2 a § 58 ods. 2 NP, pričom v prípade zistenia nedostatkov predloženého podania nie je vylúčené, že dospeje k rovnakému právnomu záveru, ktorý však bude povinný náležitým spôsobom odôvodniť. Avšak, ak by odvolací súd dospel k takej eventualite, že sporné podanie vady neobsahuje, nastávajú procesné účinky späťvzatia žaloby a súd na v poradí ďalšie doručené podanie, hoci spochybňujúce hodnovernosť späťvzatia žaloby, už nemôže prihliadať.

34. Po vrátení veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie zaslala odvolaciemu súdu žalobkyňa písomné vyjadrenie a následne k jej vyjadreniu zaslala svoje písomné stanovisko žalovaná. Odvolací súd za účelom doplnenia dokazovania si z KR PZ v Trnave vyžiadala vyšetrovací spis č. ČVS: KRP-76/2-VYS-TT-219, vyjadrenie notárky Mgr. Evy Holčíkovej a uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Trnava z 23. septembra 2021. Po vyhodnotení dokazovania odvolací súd uznesením z 11. januára 2022 pripustil späťvzatie žaloby

a zrušil rozsudok súdu prvej inštancie z 29. marca 2017, ako aj platobný rozkaz z 9. februára 2009 a konanie zastavil. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa v zákonom stanovenej lehote dovolanie.

35. Po preskúmaní veci a oboznámení sa s obsahom spisového materiálu, vrátane dovolania žalobkyne a vyjadrenia žalovanej k dovolaniu, dovolací súd dospel k názoru, že odvolací súd pred svojím rozhodnutím mal žalobkyňu, ale aj žalovanej umožniť vyjadriť sa k listinným dôkazom (vyšetrovací spis a vyjadrenie notárky), ktoré zabezpečil v priebehu odvolacieho konania po zrušení jeho predchádzajúceho rozhodnutia nálezom ÚS SR. Z týchto dôkazov odvolací súd vychádzal pri svojom rozhodnutí, pričom stranám nedal možnosť oboznámiť sa s nimi a vyjadriť sa k nim, a to napriek tomu, že späťvzatie žaloby

bolo doručené až v priebehu odvolacieho konania a strany sporu majú k nemu protichodný postoj, pričom žalobkyňa ako dominus litis (pán sporu) popiera, že by takýto dispozitívny úkon urobila. Zároveň je potrebné poukázať na to, že odvolací súd po zabezpečení nových dôkazov (vyšetrovacieho spisu a vyjadrenia notárky), na rozdiel od prvého rozhodnutia (rozsudku z 18. septembra 2018), po ich vyhodnotení späťvzatie žaloby posúdil inak ako v predchádzajúcom rozhodnutí, keďže uznesením z 11. januára 2022 pripustil späťvzatie žaloby a zrušil rozsudok súdu prvej inštancie z 29. marca 2017, ako aj zmenkový platobný rozkaz z 9. februára 2009 a konanie zastavil. Právo na kontradiktórne konanie v zásade znamená rovnakú možnosť strán dozvedieť sa o všetkých dôkazoch a skutočnostiach zaznamenaných v spise, ktorých účelom je ovplyvniť rozhodovanie súdu. Za kontradiktórny proces možno považovať len taký proces, v ktorom je rešpektovaná zásada rovnosti zbraní, t. j. ktorý stranám garantuje rovnaký prístup k akýmkoľvek dôkazom a argumentom, ktoré boli predložené súdu a ktoré by mohli mať vplyv na jeho rozhodnutie. Pri materiálnom (prísnejšom) chápaní kontradiktórnosti konania je potrebné skúmať, či nedoručenie podania alebo odňatie možnosti vyjadriť sa k tomuto podaniu alebo novému dôkazu mohlo mať vplyv na konečné rozhodnutie súdu. Dovolací súd tiež upriamuje pozornosť na to, že odvolací súd mal v zmysle ustanovenia § 382 CSP vyzvať strany sporu, aby sa vyjadrili k použitiu ustanovení § 57 ods. 1, ods. 2, § 58 ods. 1, ods. 2 a § 44 ods. 3 NP, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci neboli použité, avšak boli rozhodujúce pre rozhodnutie odvolacieho súdu, keďže súd prvej inštancie rozsudkom z 29. marca 2017 rozhodoval v merite veci o ponechaní zmenkového platobného rozkazu v platnosti a neposudzoval späťvzatie žaloby, nakoľko uvedený úkon bol uskutočnený až v priebehu odvolacieho konania. S poukazom na uvedené dovolací súd konštatuje, že neumožnenie žalobkyni (ale aj žalovanej) vyjadriť sa k novým dôkazom, zaobstaraným odvolacím súdom až v priebehu odvolacieho konania po tom, čo jeho predchádzajúce rozhodnutie bolo zrušené nálezom ÚS SR a nevyzvanie strán sporu, aby sa vyjadrili k možnému použitiu § 44 ods. 3, § 57 ods. 1, ods. 2 a § 58 ods. 1, ods. 2 NP, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci neboli použité, avšak boli pre rozhodnutie odvolacieho súdu rozhodujúce (§ 382 CSP), predstavuje nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, v dôsledku, ktorého došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

36. Z ustanovenia § 385 ods. 1 CSP vyplýva, že na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že odvolací súd je povinný nariadiť pojednávanie iba v zákone vymenovaných prípadoch, pričom v ostatných prípadoch má možnosť (nie povinnosť) rozhodovať bez pojednávania. Teda, je na úvahe odvolacieho súdu, či v ostatných prípadoch bude rozhodovať bez pojednávania alebo nariadi pojednávanie, ak to považuje za žiadúce, resp. potrebné na riadne zistenie skutkového stavu. Vo všeobecnosti platí, že o späťvzatí odvolania alebo späťvzatí žaloby po rozhodnutí súdu prvej inštancie rozhoduje odvolací súd spravidla bez nariadenia odvolacieho pojednávania, avšak vo výnimočných prípadoch, keď odvolací súd modifikuje skutkový stav, na ktorom je založené rozhodnutie súdu prvej inštancie a za týmto účelom dopĺňa dokazovanie potrebné na riadne zistenie skutkového stavu, odvolací súd podľa § 385 ods. 1 CSP je povinný nariadiť odvolacie pojednávanie. Podľa názoru dovolacieho súdu v posudzovanom prípade odvolací súd dopĺňal dokazovanie zadovážením si nových dôkazov (vyšetrovací spis, vyjadrenie notárky) za účelom riadneho zistenia skutkového stavu ohľadne späťvzatia žaloby, na základe ktorého došlo k zmene skutkového stavu, ktorý bol predtým zistený súdom prvej inštancie a z ktorého vychádzalo aj jeho rozhodnutie. Bolo preto potrebné, aby sa strany sporu oboznámili s novými dôkazmi a mali možnosť vyjadriť sa k nim, prihliadnuc aj na osobitné okolnosti prejednávanej veci, so zreteľom na rozpor strán sporu k späťvzatiu žaloby. Žalobkyňa ako dominus litis má právo disponovať sporom a jeho predmetom, a to prostredníctvom procesného úkonu, ktorý je prejavom jej vôle. Pokiaľ teda odvolací súd v naznačenom smere dopĺňal dokazovanie, na základe ktorého následne došlo k modifikácii skutkového stavu, na ktorom bolo založené rozhodnutie súdu prvej inštancie, bol povinný postupovať podľa § 385 ods. 1 CSP a nariadiť (odvolacie) pojednávanie. Pokiaľ tak odvolací súd nepostupoval, zaťažil svoje konanie vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

37. Za opodstatnenú považuje dovolací súd aj námietku dovolateľky, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je nedostatočné a nepreskúmateľné v časti, v ktorej sa odvolací súd nezaoberal tým, či podanie - späťvzatie žaloby z 8. septembra 2018 (ktoré má pozostávať z dvoch listov) má alebo nemá všetky zákonné náležitosti podľa § 44 ods. 3 NP.

38. Dovolateľka ďalej uplatnila dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Nesúhlasila s právnym posúdením veci odvolacím súdom, že späťvzatie žaloby, doručené odvolaciemu súdu dňa 14. septembra 2018, je riadnym a úplným podaním, spĺňajúcim všetky náležitosti v zmysle § 127 CSP a že ním žalobkyňa prejavila svoju vôľu nepokračovať v konaní s úmyslom dosiahnuť jeho zastavenie bez meritórneho rozhodnutia. Na ďalšie podania žalobkyne, spochybňujúce jej vôľu vziať žalobu späť, odvolací súd preto už nemohol prihliadnuť. Dovolateľka tvrdí, že späťvzatie žaloby nie je jej podaním a že takéto podanie neurobila a nedoručila ho súdu.

39. Nesprávne právne posúdenie veci je v rozhodovacej praxi (nielen) dovolacieho súdu definované ako omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Pokiaľ dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľka sama vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľkou označenej právnej otázky, a že ide o prípad na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o otázku skutkovú). Otázka relevantná podľa § 421 ods. 1 CSP musí byť zároveň riešená odvolacím súdom, pričom odvolací súd na jej riešení musel založiť svoje rozhodnutie. Teda, nesprávne právne posúdenie veci môže byť dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok napadnutého rozhodnutia. Pokiaľ dovolateľka tvrdí, že odvolací súd z vykonaného dokazovania nezistil správne skutkový stav týkajúci sa späťvzatia žaloby (namietajúc, že späťvzatie žaloby neurobila a nedoručila odvolaciemu súdu a spochybňujúc jeho náležitosti ako riadneho a úplného podania) a vec preto nesprávne právne posúdil, a to vo vzťahu k riešeniu ňou vymedzenej právnej otázky, nejde o (dovolací) dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci, ale o napadnutie rozhodnutia odvolacieho súdu pre nedostatočné zistenie skutkového stavu. Predložením vlastnej verzie skutkového stavu, ktorý dovolateľka považuje za dôležitý pre rozhodnutie odvolacieho súdu, dovolateľka nenapáda právne posúdenie veci, ale skutkové zistenia.

40. V posudzovanom prípade dovolateľka namieta, že späťvzatie žaloby nie je jej podaním a že toto podanie nemožno považovať za riadny procesný úkon spĺňajúci všetky zákonné náležitosti, ktorým prejavila vôľu nepokračovať v konaní s úmyslom dosiahnuť jeho zastavenie bez meritórneho rozhodnutia. Z obsahu dovolania je zrejmé, že dovolateľka namieta predovšetkým skutkové zistenia odvolacieho súdu, čo nepredstavuje nesprávne právne posúdenie veci v zmysle vyššie uvedenej definície. Len pre úplnosť dovolací súd uvádza, že podľa ustanovenia § 442 CSP je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, pričom sám dokazovanie (až na určité výnimky vyplývajúce z ustanovenia § 435 CSP) nevykonáva. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdom nižšej inštancie prostredníctvom uplatneného dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Keďže žalobkyňou uplatnený dovolací dôvod podľa § 432 CSP v spojení s § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je vymedzený tak, ako vyžaduje zákon, dovolací súd nemohol v tejto časti dovolania pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

41. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd uzaviera, že v posudzovanom prípade je daná prípustnosť a dôvodnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP, z dôvodu ktorého dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

42. Podľa ustanovenia § 453 ods. 3 CSP o trovách pôvodného konania, ako aj konania dovolacieho rozhodne súd prvej inštancie.

43. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 :0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.